



**BVD/SBP**

- rapportage over internationale ontwikkelingen  
feiten en achtergronden die van belang  
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A84/031

17 april 1984

'RADIO MOSKOU' PRIJST LYBIË

Op 3 maart jl. zond 'Radio Moskou' in een voor de Arabische wereld bedoelde uitzending een commentaar uit dat een lofzang was op de Lybische opstelling inzake de ontwikkelingen in het Midden-Oosten.

Dit rapport biedt een weergave van deze ode aan Tripoli. Aan het verslag zijn enkele kanttekeningen dezerzijds toegevoegd, waarin wordt aangegeven dat de uitspraken van de radiocommentator soms op gespannen voet staan met de werkelijkheid en ook PLO-voorzitter Yasser Arafat onaangenaam moeten hebben getroffen. Tenslotte wordt de vraag opgeworpen hoe de inhoud van deze Moskouse zienswijze zich verdraagt met de Sovjeterkenning van het bestaansrecht van de staat Israël.

'RADIO MOSKOU' PRIJST LYBIË

Commentator begon zijn beschouwing met de constatering dat Lybië weliswaar niet rechtstreeks wordt geconfronteerd met Israëlic agressie, maar niettemin een actieve rol speelt "in de strijd van de Arabische landen en de gehele progressieve mensheid" voor het bereiken van een oplossing voor de crisis in het Midden-Oosten en het vestigen van een hechte en duurzame vrede in dat gebied. Dit streven heet gebaseerd te zijn op "de bekende resoluties van de Verenigde Naties", het in september 1982 door een Arabische topconferentie vastgestelde "plan-Fez" en op "andere documenten" waarin erkenning wordt geëist van het Palestijnse recht op zelfbeschikking en een eigen onafhankelijke staat, alsmede terugtrekking van alle Israëliche eenheden uit de sinds 1967 bezette Arabische gebieden. (1) Lybië, aldus het commentaar, volgt vastberaden en voortdurend een anti-imperialistische politiek en beschouwt "de zionistische misdaden zoals die worden uitgevoerd met directe deelname van het Amerikaanse imperialisme" terecht als een bedreiging voor alle Arabische volkeren en voor de zaak van de vrede in het algemeen.

Vervolgens hield zijn luisteraars voor dat Lybië zich in de rechtvaardige Arabische strijd tegen zionisme en imperialisme niet beperkt tot politieke retoriek, naar dat het ook "materiële assistentie verleent aan de strijdende Palestijnen door vrijwilligers naar Libanon te zenden". (2) In dit verband herinnerde hij zijn gehoor tevens aan de financiële steun die indertijd vanuit Tripoli was gegeven aan het Egypte van wijlen president , "toen dat land nog in de frontlijn van de Arabische nationale bevrijdingsbeweging stond".

De Sovjetrussische commentator besteedde hierna in een adem aandacht aan het protest dat Lybië als een van de eerste landen had aangetekend zowel tegen het in Camp David gesloten vredesakkoord tussen Egypte en Israël als later tegen het "zogenaamde plan- ". De gebeurtenissen in het Midden-Oosten hebben volgens inmiddels overduidelijk bewezen dat de leiders in Tripoli het goed hadden gezien toen zij indertijd al waarschuwden dat Camp David "de handen van de zionistische agressor had vrijgemaakt". (3).

Tenslotte werd in het commentaar uitgesproken dat de bestaande relaties tussen Lybië en "het vooraan in de strijd tegen het Israëliche zionisme en het Amerikaanse imperialisme staande Syrië" niet alleen hecht maar ook vanzelfsprekend zijn. "Deze beide landen vormen op het ogenblik

inzake alle aspecten van de Midden-Oosten-kwestie een verenigd front", aldus een klaarblijkelijk tevreden (4).

### Kanttekeningen

- 1) Onduidelijk is of de Sovjetrussische commentator met de bekende resoluties van de VN alleen doelt op uitspraken van de Algemene Vergadering dan wel eveneens op resoluties van de Veiligheidsraad. Zoals bekend verwerpen de machthebbers in Tripoli namelijk resolutie-224 van die raad, waarin het bestaansrecht van het Israël van voor 1967 binnen veilige grenzen wordt erkend. Voorts is het hoogst merkwaardig dat eraan voorbijgaat dat Lybië niet alleen de Arabische topconferentie in Fez in 1982 heeft geboycot, maar het plan-Fez vanaf het begin ook radicaal heeft afgevozen, omdat het in de ogen van de leiders in Tripoli in ieder geval een impliciete erkenning van het bestaansrecht van Israël bevatte. Is dit wellicht een hint aan het adres van de Lybische leiders om tenminste van deze extreme opvatting afstand te nemen ?
- 2) De lof voor de materiële steun van Lybië aan de strijdende Palestijnen komt in een wel heel vreemd daglicht te staan als alleen al in rekening wordt gebracht dat PLO- en Al Fatah-leider zich er in het openbaar reeds enige jaren over beklagt dat de Lybische leider weliswaar zijn mond vol heeft over materiële steun aan de Palestijnse bevrijdingsstrijd, maar dat de PLO en Al Fatah zelf tijdens de Israëliëse inval in Libanon in 1982 geen enkel wapen uit Lybië hebben ontvangen. Maar er is meer : het is immers algemeen bekend dat de medio 1983 tegen begonnen rebellie actief wordt gesteund door Tripoli. Het Lybische 'Algemene Volkscongres', zeg maar het parlement, nam tijdens zijn zitting in februari 1984 zelfs een resolutie aan waarin niet alleen de revolutionaire beweging binnen Al Fatah (lees : de rebellen) officieel steun werd toegezegd, maar ook als verrader werd veroordeeld en tot zijn berechting werd opgeroepen. Gezien het voorgaande zal het dan ook wel niet zonder betekenis zijn dat in zijn commentaar de PLO zelfs op geen enkele wijze heeft genoemd of aangeduid.

- 3) De verwijzing naar de strijdbare opstelling van Egypte in de dagen van wijlen president \_\_\_\_\_, die er bij zijn leven nimmer een geheim van had gemaakt het bestaansrecht van Israël niet te willen erkennen, en de onderstropping van de stelling dat het Camp David-akkoord voor Israël de weg heeft vrijgemaakt voor agressieve activiteiten aan andere fronten (lees : voor de inval in Libanon), behelzen niet alleen een impliciete aanval op de huidige Egyptische president \_\_\_\_\_, die immers ondanks het gebeuren in Libanon aan het vredesverdrag is blijven vasthouden. Ze vormen ook een nauwelijks verholde kritiek op het bezoek dat \_\_\_\_\_ eind december 1983 aan de Egyptische leider heeft gebracht en op de hernieuwde toelating van Egypte tot de 'Organisatie van Islamitische Staten' in januari 1984.
- 4) Niet alleen de positieve beoordeling door Moskou van de Lybisch-Syrische samenwerking, maar wellicht meer nog de door \_\_\_\_\_ gegeven aanduiding van Syrië als staande in de voorhoede van de strijd tegen Israël en Amerika, moet \_\_\_\_\_ en zijn aanhang zeker niet als muziek in de oren klinken. Des te minder als zij zich realiseren dat zij zelf al geruime tijd niet meer zo door de Sovjetrussische media worden bewierrookt als nu Syrië en Lybië.

#### Tenslotte

De lof van Moskou voor Tripoli kwam niet uit de lucht vallen. Reeds op 26 februari had 'Radio Moskou' in een commentaar de Lybische houding inzake de Midden Oosten-problematiek als "realistisch en constructief" omschreven.

Overigens doen de lovende Sovjet-woorden aan het adres van de leiders in Tripoli, die immers het bestaansrecht van Israël categorisch ontkennen, wel de vraag rijzen welke waarde moet worden toegekend aan de uitspraak van minister van Buitenlandse Zaken \_\_\_\_\_ op 2 april 1983 dat zijn land het standpunt van "die extremistische Arabische kringen die Israël willen elimineren" niet deelt en een dergelijke opinie zelfs als "onrealistisch en onrechtvaardig" kenschetst \*). Opmerkelijk genoeg heeft het in Moskou gevestigde radiostation 'Vrede en Vooruitgang' de woorden van \_\_\_\_\_ nog op 28 februari jl. herhaald in een op Israël gerichte uitzending.

---

\* ) Vgl. FOCUS nr. A83/022 dd. 27-5-1983, blz. 4.